

ТРЕТИ МАРТ

Изготвила: Даная Ангелова Бояджиева Va клас

Трети март

Трети март е най-големият национален празник на България – Освобождението на страната ни от османско владичество. Датата слага начало на Третата българска държава през 1878 г. след подписване на мирен договор между Русия и Османската империя, с което се слага край на Руско-турската война от 1877-1878 г.

Санстефанският мирен договор е подписан на 3 март 1878 г. в градчето Сан Стефано (дн. Йешилкьой), близо до Истанбул, между Русия и нейните съюзници Румъния, Сърбия и Черна гора от една страна и Османската империя от друга. Договор беше потписан от руска страна от граф Николай Павлович Игнатиев, руски генерал, политик и дипломат, и един от създателите на Санстефански мир.

От този ден се правят първите стъпки към утвърждаването на България за суверенна държава. Тя има редица права да иска признаване и от други страни извън подписаните Санстефанския мирен договор, както и правото на международни търговски отношения; да сключва финансови и административно-правни договори със съгласието и одобрението на суверена Турция, както и да има собствена войска и полиция.

За първи път Трети март се чества през 1880 г. – две години след Освобождението – като Ден на възшествието на престола на император Александър Втори. От 1888 празникът започва да се чества като Ден на Освобождението на България от османско господство. Еднократно като национален празник денят е отбелязан през 1978 г. по повод на 100-годишнината от Освобождението. Десет години по-късно, през 1988, той става официален празник, а през 1990 г., когато в България започнаха промените, с решение на Великото народно събрание, датата бе обявена за национален празник на страната.

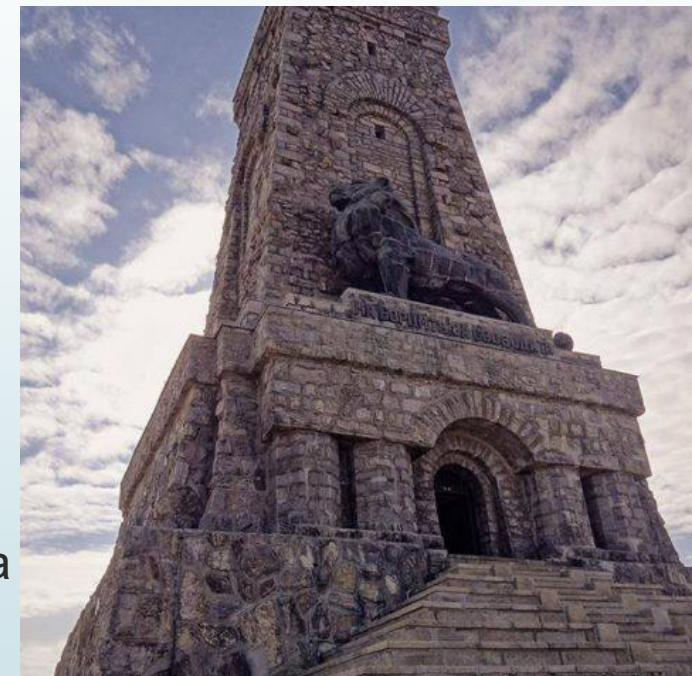
На този ден се вдига националното знаме и се поставят венци на паметника на Незнайният войн в София, в паметта на българите, загинали в борбата за освобождението на Отечеството. Вечер на площада пред Народното събрание, до паметника на Цар Освободител – Александър II, се провежда тържествена заря-проверка. Гражданите поставят венци и цветя на паметника на загиналите за освобождението на България руски, финландски, румънски и украински офицери и войници.

Една от основните причини за Руско-турската война е жестокото потушаване на Априлското въстание от 1876 година, което предизвиква огромен отзвук в Европа. Редица видни европейски общественици и държавници, сред които личат имената на Уилям Гладстоун, Виктор Юго издигат глас в подкрепа на потиснатите българи.

- Българският народ оказва по много начини огромна помощ за крайната победа. Например българското опълчение, създадено от руското командване, участва в най-важното и съдбоносно сражение – героичната защита на прохода Шипка (наричан български Термопили) в Стара Планина през август 1877. Атаката на Сюлейман паша срещу този проход е била с ключово значение в започналата османска контраофанзива с цел отхвърляне на руската армия отвъд река Дунав и спечелване на войната. Но в тази битка руси и българи печелят историческа победа.

Санстефанска България, с малки изключения, припокрива картата на Екзархията от 1870 г. Тези граници включват Северна България (без Северна Добруджа, която се дава на Румъния), цяла Тракия (без района на Гюмюржина и Одрин) и Македония (без Солун и Халкидическия полуостров). След извоюване на националната независимост се създават още две епархии: Неврокопска и Старозагорска.

Договорът е прелиминарен – т. е. предварителен и подлежи на одобрението на останалите Велики сили. Според него, освободена България е автономно, трибутарно (плащащо данък), васално княжество със свое народно правителство и войска. Площта му е над 170 000 кв. км. Договорът е ревизиран от Великите сили. Берлинският конгрес, открит на 13 юни 1878, в който участват Русия, Англия, Австро-Унгария, Франция, Германия и Турция решава да раздели България.

Санстефанска България е разделена на пет части: Северна България и Софийския санджак формират васалното Княжество България, което плаща ежегоден данък на турския султан, има своя милиция и се ръководи от княз, избран от народа, но със съгласието на Великите сили и султана; земите между Стара планина и Родопите се обособяват в отделна автономна област с име Източна Румелия, управлявана от генерал-губернатор, назначаван от Високата порта; Македония и Одринско остават в пределите на Османската империя под пряката власт на султана; градовете Пирот и Враня се предават на Сърбия, а Румъния получава Северна Добруджа.

